

SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

BDO

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 28.04.2026
Sirküler No : 2026/023

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

GÜNEŞ VE RÜZGAR ENERJİSİ SANTRALİ İNŞAATLARINDA ASGARI İŞÇİLİK UYGULAMASI HAKKINDA GENEL YAZI

Asgari işçilik uygulaması SGK'nın kayıt dışı istihdamla mücadele yöntemlerinden birisidir. Bu uygulama, işverenin yaptığı işin emsaline, nitelik, kapsam ve kapasitesine göre işini yürütebilmesi için gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin ve prime esas kazanç tutarının yeterli olup olmadığının Sosyal Güvenlik Kurumunca saptanması için, kanuni ölçütler dikkate alınarak işin yürütülmesi konusunda gerekli olan işçilik miktarının saptanmasıdır.

Bu kapsamda gerek devamlı mahiyette olan işyerleri gerekse geçici mahiyette olan işyerleri için asgari işçilik incelemesi yapılabilmektedir. Özellikle geçici mahiyette açılmış olan özel inşaatlar ve ihale konusu işlerde asgari işçilik değerlendirme işlemi yapılmadan ve ilişiksizlik belgesi düzenlenmeden işyeri dosyaları kapatılmamaktadır. İhaleli işler ve özel nitelikteki inşaat işlerinde, işverenin asgari işçilik tutarından daha az bir bildirimde bulunup bulunmadığı Sosyal Güvenlik Kurumu ünitesi tarafından dosya üzerinden araştırılır. Diğer işlerde asgari işçilik uygulaması sadece Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişlerince yapılır. Bu uygulamanın nasıl yapılacağı Sosyal Güvenlik Kurumunun düzenleyici işlemleri ile belirlenmektedir. Söz konusu işlemler 5510 sayılı Kanununun 85 inci maddesi, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 110, 111 ve 112 nci maddeleri ile 2011/13 sayılı Genelge'de yer alan usul ve esaslara göre yürütülmektedir.

İhale konusu işlerde asgari işçilik hesaplama işlemi ihale makamı tarafından yüklenici firmaya ödenen toplam hakediş tutarı (KDV hariç) üzerinden, özel nitelikteki inşaat işlerinde ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından açıklanan Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2025 yılında 16 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 169'dan fazla ülkede bulunan 870 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 94.900 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Güneş Enerjisi Santrali (GES) ve Rüzgâr Enerjisi Santrali (RES) inşaatlarının kendine özgü teknik yapısından kaynaklı olarak imar mevzuatında bu yapılar için uzun süre belirgin ve standart bir “yapı inşaat alanı” tanımının bulunmaması nedeniyle, şimdiye kadar bu işlerde asgari işçilik uygulamasına konu maliyet bedeli SGK Denetmenleri tarafından işyeri kayıtlarından tespit edilmekteydi.

GES ve RES inşaatları hakkında Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü tarafından “Güneş ve Rüzgar Enerjisi Santrali İnşaatlarında Asgari İşçilik Uygulaması” konulu 20/04/2026 tarihli Genel Yazı yayımlanmıştır.

Söz konusu Genel Yazıya göre;

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği’nin 5 inci maddesinde yapılan düzenlemeler doğrultusunda, söz konusu tesislerin yapı inşaat alanı hesaplamaları, tereddüde yer bırakmayacak şekilde nesnel ve standart bir yöntemle bağlanmıştır. Bu kapsamda anılan Yönetmeliğin 5 inci maddesine güneş enerji santrali ve rüzgar enerji santrali yapıları bakımından aşağıdaki hükümler eklenmiştir.

- **GES Yapıları Bakımından;**
12/05/2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle eklenen 31 inci fıkrada “Güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı inşaat alan hesabında, fotovoltaik panelleri taşımak amacıyla yapılan çerçeve/konstrüksiyon imalatının dış ölçüleri içinde kalan alanın yatay izdüşümü dikkate alınır.”
- **RES Yapıları Bakımından;**
11/03/2025 tarihli ve 32838 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle eklenen 33 üncü fıkrada, “Rüzgâr kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı inşaat alan hesabında; rüzgâr türbinlerinin tabi veya tesviye edilmiş zemin altı dâhil temel alanı ile kulenin yüzey alanı toplamı dikkate alınır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Söz konusu hükümlere ilişkin düzenlemelerin imar mevzuatına eklenmesi ile birlikte güneş ve rüzgâr kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı inşaat alanının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar netlik kazanmıştır. Bu durum, asgari işçilik araştırmalarında yapı ruhsatında yer alan toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıfı ve grubu bilgilerinin doğrudan esas alınmasına imkân sağlamıştır.

Bu nedenle, söz konusu özel nitelikteki inşaat işlerinde yapılacak asgari işçilik işlemlerinde, Sosyal Sigortalar İşlemleri Yönetmeliği’nin 111 inci maddesinde öngörüldüğü üzere doğrudan ruhsat verilerinin esas alınması yöntemine dönülmesiyle, gereksiz emek ve zaman kaybının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede uygulamada aksaklıkların giderilmesi, asgari işçilik araştırma süreçlerinin eksiksiz şekilde uygulanmasının sağlanması amacıyla, GES ve RES inşaatlarına ilişkin asgari işçilik araştırmalarında Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerince/Sosyal Güvenlik Merkezlerince Genel Yazı’da belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

GES VE RES İNŞAATLARINDA ASGARI İŞÇİLİK UYGULAMA ESASLARI

Söz konusu Genel Yazı doğrultusundaki düzenlemeler;

- Lisanslı veya lisanssız ayrımı gözetilmeksizin sadece özel nitelikteki GES ve RES inşaat işlerini kapsamakta olup kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan GES ve RES inşaatları kapsam dışındadır.
- Özel nitelikteki GES ve RES inşaatlarına ilişkin asgari işçilik araştırmaları, yapı ruhsatının düzenlendiği tarih ile asgari işçilik hesabında aranacak veri mevcudiyeti dikkate alınarak aşağıda belirtilen koşullar çerçevesinde süreç yürütülecektir.

Yapı Ruhsatı Verileri Esas Alınmak Suretiyle Maliyet Tespiti

- GES inşaatları için 12/05/2023 tarihinden itibaren RES inşaatları için 11/03/2025 tarihinden itibaren (ancak her halükarda inşaat fiilen tamamlanmadan önce) düzenlenmiş olmak kaydıyla; inşaaata başlanmadan evvel veya ruhsatsız başlanmış olmakla birlikte inşaatın devamı esnasında alınan ilk yapı ruhsatları ile inşaatın devamı esnasında alınan yenileme ya da tadilat ruhsatları kapsamında yürütülerek tamamlanan inşaat işlerinde, söz konusu ruhsatlarda yer alan toplam yapı inşaat alanının, imar mevzuatındaki yeni alan tanımları ve hesaplama usullerine uygun olduğu kabul edilecektir.

Belirtilen tarih koşulunu sağlayan (ilk veya yenileme/tadilat ruhsatlı) işlere ait asgari işçilik araştırma işlemleri, maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilmeksizin, geçerli ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınmak suretiyle ünitece sonuçlandırılacaktır.

Denetim Marifetiyle Yapılacak Maliyet Tespiti

- GES inşaatları için 12/05/2023, RES inşaatları için 11/03/2025 tarihlerinden önce düzenlenmiş ilk yapı ruhsatları kapsamında yürütülen ve inşaatın devamı esnasında imar mevzuatındaki yeni alan tanımlarına uygun (bu tarihler ve sonrasında düzenlenmiş) geçerli bir yenileme veya tadilat ruhsatı alınmayan inşaatlara ait dosyalar, doğrudan ünitece sonuçlandırılmayacağından inşaat maliyetinin tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilecektir. Söz konusu denetimler neticesinde düzenlenecek raporlarda, mevcut ruhsatta yer alan eksik veya sınırlı alan verilerine bağlı kalınmaksızın, asgari işçilik hesabına esas maliyet bedeli tesisin teknik bütünlüğü dikkate alınarak tespit edilecektir.

Yapımı Tamamlandıktan Sonra Ruhsatlandırılan GES ve RES İnşaatları

Yapı ruhsatı bulunmaksızın yapımı tamamlanan, ancak daha sonra ilgili idarelerce ruhsatlandırılan GES ve RES inşaatlarında, asgari işçilik araştırmasının ünitece yapılabilmesi için;

- Yapı ruhsatının GES inşaatları için 12/05/2023, RES inşaatları için 11/03/2025 tarihleri ve sonrasında düzenlenmiş olması,
- Asgari işçilik hesabında esas alınacak yıl için ilgili yapı sınıf ve grubuna ait yapı yaklaşık birim maliyet bedelinin yayımlanmış olması,

koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu iki koşulun birlikte sağlanması halinde araştırma işlemi, ruhsatın inşaatın tamamlandığı tarihten sonra alındığı üzerinde durulmaksızın ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınmak suretiyle ünitece sonuçlandırılır. Koşullardan herhangi birinin veya her ikisinin birlikte sağlanmaması durumunda ise asgari işçilik araştırmasına esas maliyet tespiti Sosyal Güvenlik Denetmenleri marifetiyle yapılır.

Geciş Sürecindeki Dosyaların Yeniden Değerlendirilmesine İlişkin Olarak;

İşlem tesis edilmiş ancak idari aşamada kesinleşmemiş dosyalar ile denetim süreci devam eden dosyalara ilişkin uygulanacak işlemler ise aşağıdaki gibidir;

İşlem Tesis Edilmiş Ancak İdari Aşamada Kesinleşmemiş Dosyalar

Söz konusu Genel Yazı'nın yayımı tarihi itibarıyla (20/04/2026), fark prim borcu idari aşamada kesinleşmiş olan dosyalar hakkında yeniden değerlendirme işlemi yapılmayacaktır. Buna karşın, denetim raporu düzenlenmiş veya ünitece asgari işçilik araştırması yapılmış olmasına rağmen, fark prim borcu henüz idari aşamada kesinleşmemiş olmakla birlikte asgari işçilik maliyetinin bu Genel Yazı'da belirtilen usul ve esaslara aykırı hesaplandığı tespit edilen dosyalarda;

- Maliyet bedelinin daha önce ünitece veya denetim raporuyla belirlenmiş olduğuna bakılmaksızın; asgari işçilik miktarı, tesisin teknik bütünlüğünü yansıtabilecek şekilde ruhsatta kayıtlı toplam yapı inşaat alanı ile yapı sınıf ve grubu esas alınarak ünitece yeniden hesaplanacak ve bu durum bir tutanakla kayıt altına alınacaktır.
- Düzenlenen denetim raporlarında maliyetin yalnızca sınırlı alanlar üzerinden hesaplandığının anlaşılması halinde, dosya, tesisin teknik bütünlüğünü yansıtabilecek toplam maliyet bedelinin belirlenmesi amacıyla ek rapor düzenlenmek üzere denetim birimine sevk edilecektir. Ünitece yürütülecek işlemler bu ek rapor esas alınarak sonuçlandırılacaktır.

Denetim Süreci Devam Eden Dosyalar

Söz konusu Genel Yazı'nın yayımı tarihi (20/04/2026) itibarıyla maliyet tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Denetmenlerine sevk edilmiş olmakla birlikte henüz raporu düzenlenmemiş olan dosyalarda;

- Maliyet tespitine yönelik denetim gerekçesi ortadan kalktığından, dosya bu yönüyle üniteye iade edilecek ve maliyet hesabı doğrudan üniteye yapılarak sonuçlandırılacaktır. Ancak, denetim sürecinde kayıt ve belge ibraz yükümlülüğüne uyulmaması veya Kanun'a aykırı başkaca hususların tespiti halinde, bu durum ilgili denetmen tarafından ayrıca raporlanarak üniteye bildirilecektir.
- Yapı ruhsatının GES inşaatları için 12/05/2023, RES inşaatları için 11/03/2025 tarihlerinden önce alınmış ve yenileme ruhsatı düzenlenmemişse denetim sürecine devam edilecek olup, maliyet tespiti yalnızca sınırlı alanlar üzerinden değil, tesisin teknik bütünlüğünü yansıtan toplam maliyet bedeli üzerinden tamamlanacaktır.

Araştırma ve İlişiksizlik Belgesi Düzenleme Süreçlerinde Ortak Esaslar

Asgari işçilik maliyet tespitinin doğrudan ruhsat üzerinden veya denetim incelemesi sonucunda yapıldığına bakılmaksızın, kapsama giren tüm dosyaların üniteye yürütülecek araştırma ve ilişiksizlik belgesi düzenleme süreçlerinde uygulama birliğinin tesis edilmesi amacıyla aşağıda yer alan hususlar dikkate alınacaktır;

- Tesisin teknik bütünlüğü esas olduğundan hesaplama ve belge düzenleme süreçlerinde yalnızca sınırlı alanlar (şalt sahası, trafo binası, idari bina, bekçi kulübesi, zemin işleri gibi) dikkate alınarak maliyet bedelinin eksik hesaplanmasına sebebiyet verecek şekilde parçalı işlem tesis edilmeyecektir.
- Sözleşme bedeli ile mukayese işleminde, ruhsat verilerine dayalı maliyet tespit usulü gereği üniteye hesaplanan veya Sosyal Güvenlik Denetmenlerince düzenlenen raporla tespit edilen maliyet bedeli, 2011/13 sayılı Genelge'nin (varsa) sözleşme bedeli ile mukayese edilecek ve yüksek olan tutar araştırmaya esas maliyet bedeli olarak dikkate alınacaktır.
- Düzenlenecek ilişiksizlik belgelerinde yer alan yüzölçümü bilgisi, yapı ruhsatındaki toplam yapı inşaat alanı verisi ile birebir aynı olacaktır.
- İşverenlerin ilgili idareler nezdinde yürüttükleri yapı kullanma izin belgesi işlemlerinde herhangi bir tereddüt veya mağduriyet yaşanmaması adına, düzenlenecek ilişiksizlik belgelerine “*sadece trafo alanı dikkate alınmıştır*” veya “*panel alanları hariç tutulmuştur*” gibi tesisin bütünlüğünü parçalayan ve belgenin kapsamını daraltan herhangi bir sınırlayıcı ifade veya açıklama eklenmeyecektir.

Sonuç olarak yayımlanan bu Genel Yazı ile GES ve RES inşaatlarında uygulama birliği getirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca eski uygulamaya (defter maliyetinin tespitinde geçen süre uzadığından) nazaran yeni uygulama ile asgari işçilik araştırma işlemleri daha hızlı sonuçlanacağından olası fark işçilik prim borçlarına uygulanacak olan gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları da azalacak olması işverenler açısından olumlu bir gelişmedir.

Söz Konusu Genel Yazı'ya ulaşmak için linke [tıklayınız.](#)

Saygılarımızla,